

KOMENTAR

Skoraj nepredviden zaključek francoske vladne krize sredi preteklega tedna pravzaprav ni bil tako nepričakovan. To se je zgodilo ob več ali manj hladnem razpoloženju francoske javnosti, ki se je vladnih kriz že naveličala. Nova francoska vlada Edgaria Faure v svojih vrstah nima socialistov ter je dobila v skupščini ob investituri 369 glasov. Proti njej je glasovalo 210 poslancev, predstavi iz levega, med temi pa je tudi 105 socialističnih poslancev.

Novi vladni ob rojstvu niso povedali dolgega življenja, kar pa je glede na razmerje sil v parlamentu, kakor tudi na ustavo, ki omogoča parlamentu, da v kak čas razpusti vlado in odloči o tem, ali bo ostala na svojem položaju ne glede na splošni položaj ali glede na kakšne druge važne momente ali ne, tudi čisto razumljivo.

Zadnje dni je pritegnila več pozornosti kakor vprašanje nove francoske vlade predvsem razprava in glasovanje o nemški oborožitvi v parlamentu Zahodne Nemčije. Pravzaprav gre v tem pogledu za potrditev pariških sporazumov o prenehanju okupacijskega režima, stacioniranju tujih čet na področju Zahodne Nemčije, ter končno za sporazume o vključitvi Zahodne Nemčije v zahodnoevropsko zvezo in v organizacijo Atlantiskega pakta, poleg tega pa še za ločen francosko-nemški sporazum o Posarju.

Glede na šilen odpor, ki ga je nemška javnost kazala proti strjevanju teh sporazumov, bi pričakovali vsaj glede števila glasov v zahodnonemškem parlamentu nekoliko drugačen rezultat, kot ga je pokazalo, ko je za sporazume glasovalo skoraj dve tretjini poslancev.

Oborožitev Zahodne Nemčije, kakor tudi njen pristop v Atlantiski pakt, je torej, če ne bi upoštevali še dokončne ratifikacije v francoskem parlamentu, ki na je pogoj za dokončno ratifikacijo v Zahodni Nemčiji, gotova stvar.

Torej zapet oboroževanje, in tako se ni čuditi, če se ne dosežejo na konferenci v razorožitve, ki je prav te dni v Londonu, kakšni poseben rezultat. Zanimivo je, da sedanji pobudnik za razorožitev — SZ, ki se čuti močnejša v pogledu na nedavno oborožitev — stremi predvsem za atomsko razorožitvijo, torej za uničenjem vsega atomskega orožja in prepovedjo nadaljnjega tovrstnega proizvodnje ter za tem, da bi ostale vrste oborožitve ostale na nivoju letalskega prugega januarja Poleg tega predlaga ustanovitev mednarodne kontrole, ki bi zagotavljala vse te ukrepe. Zahod na te predloge ne pristaja zaradi tega, ker se čuti močnejša v atomskem orožju od vzhodnega bloka in podprejenega v pogledu ostale oborožitve Nasprotnika mala torej vsak po dve zanki, v kateri skušata ujeti nasprotnika.

Glede na tako stanje stvari je gotovo precej iluzorno pričakovati kakšnih pomembnejših rezultatov s te konference. Posebno jasno je stvari okrog oborožitve, kakor tudi razorožitve pred nedavnim razložit Churchilla, ko je govoril o pomenu atomske premoči Zahoda in omenil »zastraševalno (atomsko) oborožitve«, ki pomeni nadaljnje kopičenje atomskega orožja, kar bi naj eventualnega napadalca zastrašilo pred rizikom napada.

V pogledu razorožitve torej ni napredka. Manjši napredek je bil dosežen tudi na konferenci v Bangkoku, kjer so sprajljali v življenje tako zvani manjši pakt (pakt južnouzhodne Azije) — Atlantiskemu paktu podobno organizacijo, ki ima tudi podobne naloge kot ta organizacija, le da jih opravlja na južnouzhodnem področju. Vendar so med tema organizacijama dokajne razlike. Predvsem ta nova organizacija nima skupnega vojaškega vodstva niti skupnih vojaških sil, in je torej ostalo tisto, kar bi naj dajalo novi organizaciji mero in krd, le bolj želja in upanje za bodočnost. Formoza, Južni Vietnam in Južna Koreja, torej najbolj eksponirane točke zahodne obrambe na jugovzhodu Azije, so ostale izven te organizacije, in to je njeno edinstvenost, predvsem pa občutljivost, dokaj okralo.

Za zaključek še nekaj o anbarski konferenci državnikov balkanske zveze — Jugoslavija, Turčija in Grčija — ki

Pričeti je treba s pripravami za proslavo 10. obletnice osvoboditve

Letos maja bo poteklo deset let od onih zgodovinskih dni, ko so naše partizanske edinice po težkih in krvavih štiriletnih borbah pregnale fašistične okupatorje, uničile tolpe domačih izdajalcev in osvobodile celotno našo domovino. Kdo se z radostjo ne spominja tistih dni, ko smo se oddahnili po letih terorja, ko so se vračali iz zaporov, internacij in pregnanstva tisoči naših ljudi, ko smo zadihali svobodno? Obletnica teh dogodkov se nam hitro bliža in zadnji čas je, da razmislimo, kako bomo te zgodovinske dni čim svečaneje in čim dostojneje praznovali.

Pred dnevi se je sestal okrajni pripravljalni odbor za pripravo proslave 10-letnice osvoboditve. Odbor je sklenil storiti vse, da bodo proslave čim bolj množične in bo zato preko okrajnega odbora Socialistične zveze dal pobudo vsem občinskim odborom SZDL, naj te prevzamejo odgovornost in iniciativno za občinske proslave. Datum teh občinskih proslav naj določijo občinski odbori SZDL v sporazumu s ostalimi organizacijami, vendar tako, da bi bile občinske proslave končane do 22. maja. Posamezne organizacije (Partizan, gasilci, prosvetna društva) bodo dobila od svojih okrajnih

vodstev točnejše napotke o sodelovanju na teh proslavah.

Dne 22. maja bo po zamisli okrajnega pripravljalnega odbora velika centralna proslava v Ptuj. Dokončen in točno odrejen program te centralne proslave bo še objavljen, vendar lahko danes poverimo o njem že sledeče:

Po zamisli okrajnega pripravljalnega odbora bi naj bilo dopoldne ob 10. uri veliko manifestativno politično zborovanje na Titovem trgu. Po tem zborovanju bodo nastopili združeni pevski zbori ob spremljavi združenih godb na pihala. Koncert bo na Titovem trgu. Popoldne ob 14. uri bo na stadionu SK »Drave« veliki telovadni nastop, na katerem bo nastopilo okrog 1.000 pripadnikov »Partizana« s prostimi vajami. Prav tako bodo s prostimi vajami nastopili tudi gasilci (delci z rutami, moški s lestvami). Po končanem programu bo ljudsko rajanje.

To pa seveda ni vse, kar misli okrajni odbor pripraviti za proslavo 10. obletnice osvoboditve. V načrtu je, da bi kot pripravo na te zgodovinske dni organiziral več kulturnih prireditev. (Gostovanje Vasačinskega gledališča, literarni večer in podobno). Organizacije Zveze borcev bodo odkrile vrsto spomni-

skih plošč in uredile nekatera še neurejena grobišča. Na gradu Borl nameravajo organizirati zbor vseh internirancev in ob tej priliki odkriti tudi spomniško ploščo. Preurejen in izpopolnjen bo oddalek NOV v našem muzeju. Prirejena bo velika razstava narodnoosvobodilne borbe in podobno. Skratka letošnje jubilejno leto bo posvečeno oživljanju spominov na herojsko obdobje naše borbe in revolucije in bo pomenilo istočasno tudi kritičen pregled naše dosedanje gigantske borbe za socializem.

Organizacije Socialistične zveze delovnih ljudi in društva, pristopite k delu, da bo praznovanje 10-letnice osvoboditve res veličastno!

B. M.

Osemstanovanjska hiša in nov zdravstveni dom v Ptuj

Uprava Okrajnega zdravstvenega doma v Ptuj je predlagala Okrajnemu ljudskemu odboru in Ljudskemu odboru mestne občine Ptuj, da bi sedanjo zgradbo Okrajnega zdravstvenega doma uporabili za stanovanjske namene, ker je bila ta stavba tudi zgrajena v ta namen in da bi zgradili nov Zdravstveni dom s primernimi prostori za vse potrebne oddelke Zdravstvenega doma, za centralno lekarno in Okrajni zavod za socialno zavarovanje.

Sedanji Zdravstveni dom in Okrajni zavod za socialno zavarovanje zavzemata prostore 8 stanovanjske hiše, ki spada nedvomno med najboljše stanovanjske poslopja v Ptuj in bi bilo škoda spreminjati njegov prvotni namen s raznimi prezidavami, ki pa so sicer potrebne pri širjenju zdravstvene službe, kljub temu pa z njimi ne b. izpolnili zahtev sodobnega Zdravstvenega doma.

Obe ptujski lekarni sta nastali

Sprememba v sekretariatu OK ZKS Ptuj

Na seji Okrajnega komiteja ZKS Ptuj, ki je bila v četrtek 24. februarja t.l., so bile med drugim na dnevnem redu dodatne volitve v sekretariat OK ZKS Ptuj radi izključitve in odselitve nekaterih članov.

V sekretariatu OK ZKS so bili dodatno izvoljeni člani OK ZKS: Stane Bizjak, direktor Tovarne gline in aluminija Kidričev, tov. Albin Logar, načelnik tajništva za notranje zadeve OLO Ptuj in tov. Janko Vogrinec, predsednik LOMO Ptuj.

Petčlanski sekretariat OK ZKS Ptuj tvorijo sedaj: prejšnja člana tov. Jože Tramsak, sekretar OK ZKS Ptuj, tov. Franc Primc, predsednik OZZ Ptuj in novi člani tov. Stane Bizjak, Albin Logar in Janko Vogrinec.

V ponedeljek, 7. marca t. l., 60. prvo letošnje plenarno zasedanje Zveze ljudske skupščine

Za prvo letošnje plenarno zasedanje Zveze ljudske skupščine, ki se bo začelo 7. marca t. l., je mnogo zanimanja tako v skupščinskih krogih kakor tudi v naši javnosti. Na skupni seji obeh domov bo predsednik republike Josip Broz Tito podal zunanje politični ekspozice, na dnevnem redu skupne seje pa bo tudi dokaj obširno in pregledno poročilo zveznega izvršnega sveta o dejavnosti v preteklem letu. Poročilo, ki obsega okrog 70 tiskanih strani in so ga nekateri ljudski poslanci že prejeli, v strnjeni obliki prikazuje vsa področja dejavnosti zveznega izvršnega sveta in nakazuje nekatere probleme iz te dejavnosti.

Zvezna ljudska skupščina bo na prihodnjem zasedanju raz-

pravljala tudi o treh zakonskih predlogih. To so: predlog zakona o založniških podjetjih in ustanovah (ki se ne bo nanašal na časopisna podjetja, katerih dejavnost bo urejena s posebnim zakonom), predlog zakona o družbenem upravljanju v solah in predlog zakona o vojnem tožilstvu: o vseh teh predlogih so pristojni skupščinski odbori in strokovna združenja že izčrpno razpravljala. Zvezna ljudska skupščina bo končno sklepala o predlogu zunanje političnega odbora, da bi ratificirali konvencijo o mednarodni pravici državljanov na popravek.

V tem mesecu bodo nadaljevali delo poudini skupščinski odbori. Dan pred začetkom plenarnega skupščinskega zasedanja se bo sestal odbor za social-

Na zadnjem plenumu OK LMS v Ptuj je bila glavna obravnava o dveh vprašanjih, in sicer o prizadevanju mladine, zlasti delavske mladine, da bi se čim bolj usposobila za delo in odgovornost v življenju in tud, za primerno razvedrilo ter o razumevanju in opori za to prizadevanje v tovarnah, podjetjih in obratih, pa tudi mladine, ki še ni zaposlena, ki je brez kvalifikacij in strokovne sposobnosti in priložnosti, da bi izpopolnila svojo splošno izobrazbo.

Član OK LMS iz Kidričevega tov. Zupanc je v uvodnem referatu nakazal več problemov zaposlene mladine, diskutante pa so nakazali probleme v zvezi z mladino, ki še čaka na zaposlitev.

Po podatkih, ki jih je navedel tov. Zupanc, je v ptujskem okra-

ju na raznih delovnih mestih zaposlenih le 905 dečkov in 728 deklet v starosti 17 do 24 let. Večina jih je nekvificiranih, in sicer 429 dečkov in 482 deklet, priučenih je 180 dečkov in 100 deklet, kvalificiranih pa 282 dečkov in 130 deklet. V delavskih svetih je le 120, v upravnih odborih le 77 dečkov in deklet.

Večina med njimi je brez istvenega vpliva na določanje v kolektivu in v kraju svojega bivanja, in to večinoma brez lastne krivde, kjer dušijo iniciativno mladino razne težave. Po kolektivih prepuščajo probleme v zvezi z mladno mladinski organizaciji, njeni sposobnosti in iznajdljivosti ali počitku in mladini sam, z izgovorom: »Mladina ima svoje skrbi in svoje veselje«. Vsiensko mladino oblikujeta marsikje le moister in vaiesna šola, v prostem času pa družina ali organizacija, ki ji zna pripraviti duševno zaposlitev in razvedrilo, ali pa ne ta in ne oni. V okraju je le 452 vajencev, 136 v soc. sektorju, 136 v gostinstvu in 180 pri privatnikih. Malo podjetij in tovarn v okraju razpisuje in zaseda vaiesna mesta.

Glede doma zaposlene mladine pa je več dokazov, da se zanjo premalo brigajo krajevni funkcionari, oblasti in množični organizaciji, kar se najbolj vidi ob raznih razpisih za šole (Rudarska šola Trbovlje), v katere odhaja kljub ugodnim sprejemnim pogojem malo število mladine. Ponekod se premalo zavzema za zimске tečaje in predavanja (gospodarske, gospodinske, prirovalne, kuharske itd.) tako da preti mladini iz vsaj ponekod nevarnost nepravilnosti na delo in življenje.

V diskusiji je sekretar OK ZKS tov. Jože Tramsak nanizal vrsto misli in pobud, kako bi bilo mogoče v kolektivih, solah in organizacijah uspešneje reševati probleme mladine, dvigati njeno strokovno sposobnost, širiti njeno splošno izobrazbenost in vpliv na delo in življenje v kolektivu in v družbi. Več predlogov sta imela tudi tov. Feliks Bagar in tov. Tone Kropovek, sekretar CKLMS, ki se je udeležil plenuma.

Po vsaj razpravi na plenumu je bilo sprejetih več zaključkov, ki bodo mladini po kolektivih in društvi olajševali delo in reševanje problemov, če bo za to tudi med starejšimi dovolj razumevanja.

Tako bomo zmanjševali stanovanjsko stisko

Ljudski odbor mestne občine Ptuj bo tudi v bodoče podpiral graditelje dvostanovanjskih hiš na svojem področju pod določenimi pogoji z brezplačnim dodeljevanjem stavbnega sveta iz splošnega ljudskega premoženja v brezplačno uživanje, dokler bo na dodeljenem svetu stala stanovanjska hiša, z dodeljevanjem kredita iz mestnega sklada za zidanje individualnih hišic z ora-

no politiko in ljudsko zdravstvo zveznega zbora in razmotril prvo poročilo skupne komisije zveznega izvršnega sveta in zveznega ljudske skupščine o predpisih za invalidsko ter upokojskovo zavarovanje, poročilo podoborov o dveh osnutkih zakonov (o zdravstveni zaščiti otrok in mladine ter o zdravstveni zaščiti oseb svobodnih poklicev). Nedolgo po plenarnem zasedanju skupščine se bo poleg nekaterih ostalih odborov najbrž sestal tudi odbor za prosveto zveznega zbora in nadaljeval svoje delo s podrobno razpravo o zakonu o znanstvenem doktoratu.

Predsednik LOMO Ptuj tovaril Janko Vogrinec pri podpisovanju odlokov

ditvijo glavnega elektroveda, kanalizacije in vodovoda ter ceste v novozgrajeno naselje z vsaj 4 hišami; in končno tudi z opravitvijo občinskih taks za vloge, rešitve ter druge akte in usadna opravila v zvezi z ugodnostmi in pomočjo ter olajšavami, stavbnim dovoljenjem, lokacijo, kolavdacijo itd.

Te ugodnosti in pomoč bodo odločene v primerih grobe kršitve pogojev, pod katerimi so bile priznane.

O letošnjem mednarodnem prazniku naprednih žena — 8. marcu — pošljamo ženam širom sveta in našim ženam tovariške pozdrave ob polnem zaupanju, da bodo zmagale na vseh področjih svoje borbe za mirno in boljše življenje človeškega rodu.

Okrajni odbor ZVEZE ŽENSKIH DRUŠTEV PTUJ

Pri Marjeti vsi ne pospešujemo ž v noreje

Sedaj, v času občnih zborov kmetijskih združenj bi morali tudi živinorejci oceniti delo živinorejskega odseka svoje KZ, čigar aktivnost ali mrtvilo sam najbolje občutijo, še bolj pa prvo ali zadnje občutijo živinoreja celotnega področja. V Marjeti na Dravskem polju temeljito občutimo mrtvilo živinorejskega odseka KZ, zato b, koristilo, da bi o stanju živinoreje pri nas zvedeli tudi drugi živinorejci, ki imajo toza.

devno boljše ali pa tudi slabše izkušnje.

Odkrito priznam, da je vpliven faktor za našo živinorejo bližina Maribora, kjer se da zlahka prodati mleko pa tudi rejena živina, začeni pri teletu pa vse do rejenega vola. Vse kaže, da vsi bolj mislimo na to, kako to, prodajati kar imamo, in manj na drugo, kako bi prišli do boljše živine in kaj mnogi delajo? Prodajajo v Maribor breje kra-

ve, dobre mlekarice in celo krave s teleti nato pa kupujejo nepriljubljene telice ali krake čas breje krave in se zadovoljujejo z razliko cene med dobro prodanim in slabim kupljenim. Namesto boljše spravljajo na naše vasi slabše plemo. Namesto da bi dobre krave telice jih ne pripuščajo, da bi dalj časa prodajali mleko. Nimajo primerne krme, saj jo kupujejo s kraljevskih travnikov okrog Pragerskega. Polna paša dosti ne zaleže. Detele je premalo pridelek. Slosov ne gradijo, ker čakajo, kdaj bo cenejši cement. Živina se hrani čez zimo le s suho hrano in kvečjemu še z repo. Za plemenjake se ne brigajo nič, za sebniki niti živinorejski odsek KZ. Dobrodošli so slabotni, celo okuženi bikli. Veliki odstotek jalovosti ima svoje posledice. Klavne živine je veliko več kot plemenske. Pogledimo po naših hlevih pa bomo morali priznati, da tako ne bomo prišli daleč.

Vsi ti problemi so me prislili, da sem napisal nekaj vrstic z dobrim namenom, da b se s tem problemom resneje bavili in da bi se tudi naše KZ resneje lotile živinorejskih problemov. —er.

Trgovsko podjetje za odkup poljskih pridelkov OZZ Ptuj

in odgovorne osebe pred Gospodarskim sodiščem DEL KRIVDE NOSI OZZ PTUJ?

Okrožni javni tožilec v Mariboru je vložil pri Okrajnem gospodarskem sodišču v Mariboru obtožbeni predlog zoper Trgovsko podjetje za odkup poljskih pridelkov Okrajne zadrzne zveze Ptuj, zoper Marjeto Tušek, direktorico in Vlado Rebrnaka, računovodjo tega podjetja, v kateri očita podjetju, da ni vodilo evidence o osnovnih sredstvih, da ni prekinilo cenilnega zapisnika, da ni uporabilo pri ocenitvi osnovnih sredstev koeficienta 1,8, da pri cenitvi ni zajelo vseh osnovnih sredstev, zlasti ne dveh tovornih avtomobilov in več komadov pisarniške opreme, da ni naložilo posebne inventarne knjige in da je nabavilo razna osnovna sredstva, med drugim avtomobil znamke »Opel Blitz« v vrednosti 909.813, din iz obratnih sredstev. Tušekovi in Rebrnaka pa očita obtožnica, da nista kot odgovorni osebi podjetja do 22. XII. 1954 opozorila finančne inšpekcije, LOMO ali OLO, da je Trgovsko podjetje OZZ za odkup poljskih pridelkov nezakonito sklepalo o obratnih sredstvih, iz katerih je izplačalo svojim delavcem in uslužbencem 848.802 din iz naslova plač v avgustu in septembru 1954 brez dovoljenja pristojnih organov, ne da bi doseglo del dobička, ki bi ostal za kritje nepravilno izplačanih plač.

Tožilec zahteva kaznovanje vseh treh po čl. 74/I Uredbe o gospodarskem, čl. 63/I Uredbe o knjigovodstvu ter čl. 31/II Uredbe o kreditih za obratna sredstva, Tušekovo in Rebrnaka pa po čl. 74/II Uredbe o gospodarskem, 63/IV ter čl. 50/I Uredbe o plačah delavcev ter 31/IV Uredbe o kreditih.

Zastopnik podjetja Vidovič, Tušekova in Rebrnaka trdijo v zagovoru, da so bila dejanja storjena iz objektivnih razlogov in pod pritiskom uprave OZZ, ki da je trdila, da so osnovna sredstva njena last, da so osnovna sredstva res nabavili iz obratnega kredita toda po nalogu Okrajne zadrzne zveze in ravno tako tudi izplačevali neupravičeno brez doseganja obračunskega plačnega sklada v obtožbi navedeni znesek za plače.

Za pripravljalna dela za graditev kulturnega doma v Ptujju je že doslej 200.000 din stroškov, načrt z nagradami pa bo stal okrog milijon dinarjev.

Glasbena šola Ptuj se pripravlja na koncert, ki ga bo priredila 10. aprila s svojimi gojenci v Ljubljani. Srednji glasbeni šoli za 10 obletnico ustanovitve te šole, ko se bodo ptujski gojenci seznanili z življenjem in delom Srednje glasbene šole v Ljubljani, kamor odhaja leto za letom več gojencev iz Ptuja na nadaljevanje študija.

Tržne cene

v sredo, 2. marca 1955
(za liter, kilogram ali komad)
Cebulček 100—150, čebula 40, česen 80—100, fižol 40—50, hren 100, krompir 14—15, cvetača 80, peteršilj 40—50, rdeča pesa 30, redkev 25, solata 80, špinata 100, zelje v glavah 30, zelena 50, korjenček 40, ohrovt 30, kislja repa 25, kislo zelje 50—60, radič 100 do 150.
Koruzna 25, proso 30, koruzna moka 35, bela moka 100, enotna moka 40, koruzni zdrob 35—40, ajdova kaša 100—110, prosena kaša 50—80.
Surovo maslo 400, zaseka 250, mleko 20—24, smetana 120, sir 40—70.
Kokoš 250—500, piščanec 300 do 500, purani 700—1400.
Jabolka 50—55.
Jajca 10.

Ne posabite takoj nakazati ostale naročnine za

„Ptujski tednik“

BOBOTO 5. III. 1955

bo v TROJEM DOMU...

TRGOVSKI PLES

IZ ZAVRČA

Občinska konferenca SZDL na Zavrču

V nedeljo, 27. febr. 1955, je bila občinska konferenca SZDL, na kateri je bil izvoljen nov odbor, ki daje dobro jamstvo za nadaljnje delo pri utrjevanju socialistične zavesti med ljudstvom. Po izvršnem referatu dosedanjega predsednika tov. Konrada Veršiča je sledila izvršna diskusija predvsem o slabih straneh dosedanjega dela. Vsi navzoči so uvideli, da je terensko delo uspešno le v največji povezavi vseh obstoječih množičnih organizacij in skupin; napor pri dviganju socialistične zavesti ne bodo ostali brez uspeha. Vse pomanjkljivosti je treba sproti odpravljati; vsak funkcionar se mora zavedati, da je pred ljudstvom odgovoren za svoje delo, ki ga je prevzel kot funkcionar. Tudi republikanec poslanec tovariš Mirko Bračič je podal izvršna navodila za uspešno delo na terenu, kar so novozvoljeni odborniki vzeli na znanje.

Zavrčance zanima sodobna knjiga

Tudi letos se je število članov Prešernove družbe zelo povečalo, in to od 90 na 150 rednih članov, od katerih je že polovico stodoletno pisalo letno članarino v znesku 370 din za leto 1955. Vsi člani so postali naročniki vseh šestih knjig. Povedati je treba, da je med temi naročniki nad polovico privatnikov, kar pomeni, da pride povprečno na vsakega devetega prebivalca en član Prešernove družbe. S tem ni samo izražena agilnost tukajšnjega poverjenika Prešernove družbe, temveč je tudi odraz zanimanja za lepo sodobno knjigo. Lahko trdim, da Zavrčanci zelo radi čitajo, saj tukajšnja pošta razdeli tedensko okoli 1500 časopisov, kar pomeni, da pride en časopis na prebivalca. Vse to kaže, da so ljudje začeli ceniti sodobno knjigo, ki jim je največji prijatelj v življenju.

IZ LESJA

Na občinski seji 22. februarja t. l. je bilo sklenjeno, da bodo občani pomagali pri popravilu občinskih cest na vsem občinskem področju, kjer so pač ceste najslabše. Predhodno bodo odborniki skupno z nekaterimi vaščani pregledali, katere ceste so najbolj potrebne popravila. Kaže, da bodo letos pri tem delu pomagali tudi tisti občani, ki so prej čakali na dober zgled sovaščanov. Očitili bodo jarke in navozili gramoz.

Občinska mesnica na Ptujski gori bo uklinjena, ker se je iz-

kazalo, da ne dosega pričakovane prometa, da ne krije stroškov pa tudi zato, ker prostori ne odgovarjajo. V bodoče bo prebivalce občinske občine Lesje oskrbovala mesnica iz Stateneberga.

V zvezi z adaptacijo občinske zgradbe v Majšperku so nekateri občinski odborniki občine Lesje glede na tozadevno načrte mnenja, da bi bilo boljše zgraditi novo upravno poslopje, ki bo vsestransko ustrezalo tudi bodočim zahtevam komunne. Z adaptacijo občinske zgradbe ne bi mnogo pridobili, poleg tega pa bi adaptacija mnogo stala.

Večina sadjarjev je resno razumela potrebo po temeljitem čiščenju in škropljenju sadnega drevja glede na kapar, zato so mnogi tudi iztrebili močnejše okuženo drevje ter nasad pomladili z novim drevjem. Potrebno pa bo še vplivati na ostale sadjarje, ki podcenjujejo kaparja in njegove posledice, da bodo tudi oni storili vse potrebno, da bo kaparjeva škodljivost čimbolj omejena.

Med tukajšnjim ljudstvom je veliko diskusije v zvezi s pobudo Volnenke Majšperk, da bi bila v Majšperku tekstilna šola za mladino tukajšnje okolice, ki bo prej ali slej prišla v tovarno v Majšperku. Ta šola bi imela lepo število učencev, ki pa ne bi mogli gledati na slabe domače socialne razmere in na šolanje drugam, kjer so že tekstilne šole. Občinski odbor in množične organizacije so odločno na strani uprave Volnenke, da bi bila ta šola ustanovljena prav v Majšperku. Upajo, da bodo naleteli na popustljivost pri ljudeh, ki so sedaj drugačnega mnenja.

POSLOVNA REKLAMA

Na 15 dni zapora je bil pred kratkim obsojen nek gostilničar brezalkoholnih pijač iz Svica. Na poslovnem potovanju ko je kupoval pijače za svojo gostilno je bil motornim kolom kar je bil nočeno pijan, povozil neko žensko.

FRANCE NOVAK

ra, plesen in drugi škodljivci, ki takrat niso bili poznani ali vsaj množično niso nastopali. Tako beležijo dobre letine v letih: 1590, 1649, 1779, 1781, 1785, 1788, 1787, 1788, 1790, 1791, 1796, 1797, 1798, 1804, 1807, 1809, 1810—1812, 1822, 1824, 1828—1830, 1834 (marca trta odganjala, 20. aprila vidni kabrniki, maja trta cvetela, trgategov od avgusta do novembra, suša nepopisna; 90 dni brez dežja, Mura in Drava peš prehodni), 1835, 1836, 1839, 1841—1845, 1847, 1848, 1890 in 1900.

Letne pozebe in spomladanske slane so vinogradnikom in sadjarjem storile veliko škodo, kot n. pr.: 1709 (junija), 1767 (maja), 1791 (maja), 1850 (23. jan.—28. stop. C), 1871 (25., 26. in 27. okt. mraz, trgategov v teku), 1879 (15. okt. ledena Drava, trgategov v teku) itd.

Obseg toče, ki je zajela večje dele vinogradov med Muro in Dravo, so zabeležena leta 1709 (v Sloveniji, na Hrvaškem in Madžarskem), 1744, 1757, 1768, 1814 (24. VI.), 1821, 1840, 1861, 1882 itd.

Zanimiva je zabeležena vinska letina 1885, ki je bila suha in brez snega, vse poletje suho, pa vendar malo in kislo vino. Za sadjarje je pa zanimivo leto 1817, ko so po več letih prvič dozorele češnje, ker jih je sicer vsa leta pobrala slana ali odelstila toča.

Narava se pač po svoje pogirava, nima nič konstantnega in nič v enakih zaporedjih se ponavljajočega, kot smo spoznali iz navedenih podatkov. Sledijo večkrat zaporedoma ugodne letine, pa zopet vrsta slabih let. Prerokovanje vnaprej je

Ko brskamo po podatkih o vremenskih motnjah preteklih stoletij, najdemo zanimive podatke o igri narave. Tako najdemo zapise, da je leta 1287 toplo vreme vzbudilo k cvetenju vrtnice v decembru, 17. januarja 1288 je cvetela trta ob zidovih, februarja istega leta so zorele prve jagode, maja istega leta je snežilo — letina je bila slaba.

Leta 1663 je bilo marca izredno veliko snega, 1739—40 huda zima, velika suša, 4. maja je sneg še vedno belil doline — letina srednja. Leta 1874 je zapolnil prvi sneg 5. januarja in ostal nekaj dni. Pozneje snega ni bilo. Leta 1883 je zapolnil prvi sneg 11. marca, pozneje ga ni bilo več.

Imeli so pa tudi zime brez snega, in sicer v letih 1779, 1833 in 1884, pa so kljub temu vinogradniki pridelali malo in kislo vino.

Zgodovinar beleži tudi zgodnje zime jeseni, kot na primer: leta 1805 je zapadel sneg konec septembra, 1820 (ni dozorelo grozde in koruza), 1869 je zapadel sneg 18. okt. 27. pa drugič.

Za namy so pa tudi izredno slabe letine za žita, kot n. pr.: 1590, 1654, 1664, 1666, 1744 in 1757 (mleci so trseje, skorjor, tropine, kocenje in pekli kruhi); 1776, 1794, 1799, 1800, 1803, 1805, 1813 do 1817, 1814, 1816, 1817, 1820, 1821, 1825, 1832, 1833, 1837—38, 1873 (močan nastop poljskih miši, ki so večino žit uničile), 1877 itd.

Vinogradniki so tudi svoje čase preživljali mentalno letine, kljub temu da jim ni uničevala pridelka niti peronospor-

samo ugibanje, ki pa dostikrat nima nič skupnega z dejanskim stanjem, ki sledi.

Za leto 1955 vemo samo to, da je zapadli sneg koristil, če bo koppel polagoma, pa četudi tja v prve dni aprila Zemlja se bo napojila z spomladansko toploto in bo pospešila bujno rast. Sneg v aprilu bo škodoval setvi ovsa, ker je zanj pozno. Kmet bo moral orati plitvo, zemljo pa rahliati globoko, da ne izsuši zimske vlage v zemlji. Take setve bodo občutile polno sušo kmalu, ker pričakujemo nagli prehod iz zime v vroče poletje.

Vinogradniki pa so lahko brez skrbi, vsaj oni, ki so trto že obrezali. Verjetno je, da hudega mraza ne bo več. Pozna rez trte bo pospešila iztok soka na pozno obrežani rozi v škodo rasti. Samo bujno rastni trs naj se obrežejo pozno spomladi, da prihranijo na pletvi nepotrebnih pogankov. Kdor pa ima slabo rastne trte, naj jih obreže vedno čimbolj zgodaj spomladi.

Sadjarji bodo močno občutili brezbržnost od oktobra do januarja, ko je bilo ugodno vreme za čiščenje sadnega drevja. Marec in april jih bo močno zaposil drugod in njihova drevesa bodo ostala neočiščena in predmet obravnava sosedov. Izgleda, da so škodljivci in boleznj močno trpeli zaradi pozne zime. Pričakujemo, da bo njihov razvoj slabši, kot bi bil, če teh zimskih sprememb ne bi bilo.

Kmetijska proizvodnja bo utrpela škodo, če se bo sneg naglo topil in voda preplavila predele, odnašala gnoj in prstenino iz pobočij, ali če bo sneg ležal v skorji nad 21 dni na žitih.

KATICA BRACKO:

(Nadaljevanje)

Od Ptujja do Makedonije

Tako prehodimo to ogromno državno posestvo. Na vrhu se ustavimo pri upravi, ogledujemo nove gospodarske zgradbe vno-gradniške stroje, od pliga do škroplilnice vse v najlepšem redu in snagi. Prijazni upravnik pa uga ne našo tiho željo ter nas pogosti z dobrim grozdem Okušano kraljico vinogradov, afis ali muškat Hamburg in druge prvovrstne sorte namiznega grozdja. Po kratkem postanku kmalu nadaljujemo z ogledom poskusnega vinogradniškega posestva, kjer je posajenih čez 100 sort namiznega grozdja. Poizkusno se vrše v najrazličnejše smeri. Vsak trs je opremljen s tablico, polno beležk, zapisov, skratka tudi kmetijski eksperiment, z željo vzgojiti trs, ki bo tej zemlji, podnebju in pedavinam najprimernejši. Posestvo že deluje 5 let in uspehi so zadovoljivi. Tudi tu gasimo željo z grozdom in lubenčami, ki so res izborni sad za gasitev želje. Katli sonce je že v zenitu in pošteno pripeka, a sence skoraj nikjer. V dobrih 6 urah natančnega ogledovanja odhajamo še z manjšim postankom pri živinoreji, kjer občudujemo živino moderne hleve in zgradbe. Pošteno izmučeni se v vročini vrtno v Skopje. Kmetom premoru sledi ogled mesta. Ne

spada sicer v gospodarsko strokano, vendar radi ogledujemo zgodovinske spomenike, priče daljnje in bližnje preteklosti tega lepega mesta.

S skopske trdnjave, imenovane Skopske kule, ki je nastala na ruševinah nekdanje naselbine Skupi, katero je v 6. stoletju porušil potres občudujemo mesto. Kaj vse govori o njem zgodovina. To so Rimljani, Bizantinci, Turki in mnogi drugi. Vsi so pustili svoje sledove. Ustavimo se ob spomenikih muslimanske kulture. Tu je skopska trdnjava, s katere zremo v mesto. Tu je Kuršumli Han s 56 prostori, v katerem se danes nahaja del arheološkega muzeja. In zopet številne džamije, od katerih izstopa suiten Muratova iz 15. stoletja, turško groblje na hribu Gazi Baba z zanimivimi nagrobnimi ploščami in slično. Tu je Dušanovo Skopje, Dušanov most, ki danes služi prehodu čez Vardar. Nato so spomeniki iz krščanske dobe. Posebna redkost in neverjetna bogastvo je ikonosostas samorne cerkve Sv. Sosa uko-pane v zemlji iz 17. stoletja. Vse ikonosostas je razbaroko delo dveh bratov iz Debra, ki sta to delo opravila 15 let v dvo-rišni cerkvi podvajo v kam-nitem sarkofagu ostanke na-več-

jega makedonskega revolucionarja Goce Delčeva. To je bežen pogled v preteklost. Današnje Skopje pa je odraz dveh dob, noseč v sebi ne samo pečate zgodovinskih dogajanj, ki so bila vezana nanj, temveč odraz žive izgradnje velikega mesta.

Proti večeru je izlet v okolico Skopja. Ustavimo se v Saraju (Turški raj), danes največjemu športnemu centru Skopja. Sredi gozdom, sadovnjakov pod obronkih gora so možnosti za vsakovrstno športno udejstvovanje. V modernem hotelu pa nam Društvo inženirjev in tehnikov z dekanom Kmetijske fakultete na čelu pripravi prijeten družabni večer, ki ga zaključimo v skopskem parku ob Vardaru. Zopet manifestiramo naše bratstvo. Melanholični makedonski napovedi sledi temperamentalna slovenska pesem. Sledijo se orijateljstva iskrena in topla. Kakor so pač možna samo med brati. Če bi ne bilo pred nami novih 400 km dolge poti bi verjetno pozdravili v tem prijetnem razočanju prve sončne žarke s skopskih gora tako na smo se razšli sicer pozno. Šeleč tudi počitku odstopiti delasa. Ostali so na samo spominil, tonil in len tam dol na brati v mestu ob Vardaru.

(Dolge prihodajči)

Dornava se je razgibala...

Tako živahne kulturno-prosvetne dejavnosti, kot je v tem letu, še ni bilo, pravijo Dornavčani. Najbrž bo držalo to.

Prvi zameški kulturno-prosvetnega dela so se jeli razmnoževati že v času, ko se še oglašali klopčci z bližnjih gor in domačini bralci in so njihove želje željno krilale pridnosti naših rok.

Sola je bila prva, ki je pričela s prosvetnim delom, a kaj kmalu ni bila več samo torišče obveznega učenja, nudila je vse gostoljubnost tečajem, ki so se zatekli pod njeno streho. Nekateri tečaji so se že končali in to uspešno, nekateri še delujejo. Z zdravstveno prosveto je obogatila naša dekleta tečaj RK, analifabetični tečaj, pa je uspešno uvrstil med pisarne one, ki iz kakršnega koli vzroka niso prej pridobili potrebnega znanja. Tudi gasilsko društvo uspešno svoje članstvo za delo s tečajem, spomnili pa bodo pokazali naši padalci v koliko je bil uspešen njih tečaj. Kmetijsko-gospodarska šola, ki je bila ustanovljena letos, ima že svoj stalni kader iz one vrste mladine, ki se je namenila, da se vrata s svojo ljubeznijo in delom na domačo grudo.

Če je bilo dramsko delo v preteklem letu kot zaspana Trnuljčka, potem ga smemo ležos primerjati živahnemu mladiku. Kar šest skupin je v tem letu naštetih odzdravila dela in z delom celo preko poletja ne namerava počivati. Ne samo mladina, tudi stari kader se je spet oprijel dela. Kar pa je tisto veliko in lepo, pa je, da pri delu ni zavisti in sporov in ne tekmovalnosti za prvenstvo. Med mladim kadrom so bili odkriti pravi odrski talenti. Kaj zmorejo Podmladkarji Rdečega križa, pa bomo videli 8. marca, ko nam priredijo igro Carobne go-

stili. Da so med pionirji tudi umetniki, pa smo lahko že ugotovili. Zelo številni kader iz vrst mladine je vključilo TVD Partizan, ki je s krasno uspešno akademijo pokazalo uspeh svojega intenzivnega dela.

Organizacije in društva kot tudi posamezniki so enotno povezani v živahno kult. prosveto. Gibanja naše vasi, vsi delajo roko v roki za razcvet naše vasi, za oblikovanje kulturnega napredno mislečega človeka in lahko trdimo, da je zlasti mladina našla v kulturno-prosvetnem izživljanju pot, ki jo odvajajo od alkoholizma in kvartanija. Redka je tista vrsta mladine, ki se doslej še ni vključila v te ali oni sektor kult. prosvete, udeleževanja.

Med naše tihe, a vendar toliko glasne prosvetitelje in nosilce kulture po moramo šteti tudi knjige. Čedalje bolj uspešno si utira napredna knjiga pot v domove, knjižna akcija, ki jo vodi IZUD, pa bo gotovo imela dober odziv, vsaj verjeti smemo tako.

V združenem domu v Dornavi se je letošnje pustne dni razveselilo mlado in odraslo pre-

bivalstvo tukajšnje okolice zlasti ker je bil za nedeljo, ponedeljek in torek zvečer poleg udomačenega mladinskega rajanja obširen zabavni program, ki je vzbujal salve smeha. Program je pripravil IZUD s sodelovanjem ZB NOV in ostalih množičnih organizacij. Člani IZUD so se res potrudili, da bi se navzoči čimbolj zabavali ob raznih slikah preteklosti in sedanjosti. Vse je potekalo ob dobrem razpoloženju brez vsake svaže ali občasnega spopada mladih ljudi.

Vse kaže, da si ljudje vzamejo v zimskem času, ob pastu za zabavo in razvedrilo največ časa in bo prav verjetno tudi naslednje pustovanje še prijetnejše, če bo tudi takrat pripravljen primeren zabavni spored.

Tudi tokrat se je videlo, da bo morala biti dvorana čimprej urejena in opremljena s potrebnim inventarjem in bo takrat v njej mnogo več domačnosti kot sedaj ko še dvorani marsikaj manjka.

Izkupiček teh pustnih prireditvev je namenjen za ureditev načrtov ZB NOV in za dopolnitev inventarja dvorane.

V Kungoti pri Kidričevem

kulturno prosvetno društvo marljivo dela

Kulturno-prosvetno delo je po vojni pri nas na vasi mnogo bolj zaživele kot je bilo to pred vojno. Mladina, ki je polna poleta in ima možnost vsestranskega udeleževanja, se je na deželi začela, ponekod celo množično, udeleževati v kulturno-prosvetnem delu. Zal pa to ni povsod, niti tam ne, kjer so danes vsi pogoji. Kot dober vzgled množičnega udeleževanja mladine v kulturno-prosvetnem delu nam daje primer vasice Kungota pri Kidričevem.

Kungota pri Kidričevem je na Dravskem polju najmanjša vas. V vasi ni gostilne ne trgovine, ni gasilskega društva niti prosvetnega doma, zato pa imajo kulturno-prosvetno društvo, v katerem se udeležuje mladina iz vse vasi. Pri tem pomagajo tudi starejši vaščani. Kulturno-prosvetno društvo so ustanovili lani spomladi. V društvo so se vpisali vsi mladinci in mladinke, ki ves čas sodelujejo vsak po svojih možnostih in sposobnostih. Takoj po ustanovitvi so začeli z dramskim odsekom in tamburaškim zborom. Za svoj prvi nastop so naštetih kmečko veselico »Dve nevesti«. S to igro so gostovali na šestih odrih. Čeprav so bili igralci sami začetniki, so s svojo dobro igro povsod navdušili gledalce in bili deležni priznanja in pohvale. Pri vseh prireditvah je sodeloval tudi tamburaški zbor, čeravno je vadil šele dva meseca.

Letos pozimi je delo v društvu ponovno zaživele. Nabavili so nove instrumente. Tamburaški zbor se je povečal na 14 članov. Začeli so vaditi že težje koncertne komade. Dramski odsek pa je naštetih Moliérovo komedijo »Georga Dandina«. Za začetnike je ta igra nekoliko pretežka. Vendar so jo v kratkem

času dobro obvladali. Prvo predstavo so imeli na Hajdini. Dvorana je bila nabito polna. Za prav dobro igro so bili igralci deležni pohvale. Zopet so igrali sami začetniki, ki razen dveh še nikdar niso nastopali in niso pokazali niti malo začetniške nerazumevanja. Posebno dobro in doživljiva je bila igra vodilnih vlog Dandina in Angelike. Lubin in Clitandre govorita nekoliko prehitro in nerazumno. Do efekta igre so pripomogle tudi obleke iz gledališča.

Na splošno želijo so predstavo na Hajdini ponoviti. Ker je bila dvorana polna tudi drugič, dokazuje, da je predstava popolnoma uspešna. Med odmorji in po igri nastopajo tudi tamburaški zbor s koncertnimi in domačimi plesnimi komadi. Za tako kratek čas je tamburaški zbor pokazal prav zadovoljiv uspeh. Posebno skladno in živahno igra domače pesmi. Za lepo in pravilno izvajanje koncertnih komadov je pač potrebno veliko vaje in izvežbanosti.

S tem programom so gostovali tudi v Lovrencu in v Staršah. Protij pričakovanju se je v največjem snežnem meteu udeležilo predstave v Staršah lepo število obiskovalcev. Navzoči so bili z igro in z glasbo prav zadovoljni. Na splošno želijo bodo morali prireditvi v Staršah še enkrat ponoviti.

Društvo namerava s tem programom obiskati še druge odre v okolici, kot v Cirkovcih, pri Vidu v Majšperku in drugod.

Kulturno-prosvetno društvo v Kungoti zasluži za svoje marljivo in vztrajno delo posebno pohvalo in mu želimo v bodoče še več uspehov. Vztrajno delo tega društva naj podžge še ostale vasi, da mu bodo sledile.

Ptujski šoferji se redno sestajajo

Kot vsako prvo nedeljo v mesecu bo tudi v nedeljo, 6. marca t. l., ob 9. uri dopoldne sestanek ptujskih šoferjev, na katerih se tovariško pomenijo o vseh problemih v zvezi s tovrstno službo.

Na običnem zboru podružnice šoferjev in mehanikov v Ptuj pred mesecem je bilo s pohvalo poudarjeno, da vzdržuje večina članov v redu svoja vozila, da lani ni bilo prometnih nesreč z večjo materialno škodo ali človeškimi žrtvami in da se večina šoferjev zaveda nalog in odgovornosti svoje težke, resne in naporene službe.

Podružnica predvideva tudi sestanke z direktorji in prometniki podjetij v zvezi z vzdrževanjem voznega parka, odnosov do šoferjev in ureditvijo njihovih prejemkov.

Z občnega zbora sindikalne podružnice OZZ Ptui

Dne 25. februarja 1955 se je sestala sindikalna podružnica Okrajne zadrzne zveze, da položi obračun svojega dela za preteklo leto in da izvoli novo vodstvo sindikalne podružnice.

Zavedajoč se važnosti dela v sindikalni organizaciji, se je članstvo udeležilo občnega zbora v lepem številu ali skoraj 94-odstotno.

Po poročilu predsednika upravnega in nadzornega odbora ter blaginjskega podružnice, se je razvila živahna diskusija o pomenu in vlogi sindikata v naši družbi in ureditvi. Nadalje je diskusija osveščala problem podjetja OZZ — Odkup poljskih priredkov, katero je prešlo zaradi poslovnih izgub v prisilno likvidacijo. Pri tem je najbolj prizadet delovni kolektiv, saj je

Delo v gospodinjstvu

je enakovredno vsakemu strokovnemu delu

Zopet se je zbrala v prostori Kmetijske šole Turnišče mlada dekleta — bodoče gospodinje — z željo, da si pridobijo potrebne znanja o raznih gospodinskih opravilih in pripravljanju vsakodnevnih jedi. Tokrat so prišla iz občine Vida in okolice, kar 24 po številu.

Kljub precejšnji dnevni kilometraži iz Šturmovca, Trčca in Dravinskega vrha so prihajale redno, v vsakem vremenu, poizkuševalno in si z vso pozornostjo osvajale vse, kar se jim je povedalo in pokazalo. Zato je pa tudi treba, da dobijo pomoč v vsakem času. Med njimi so bile nekatere mlajše, šibkejše, ki pa so nazadnje pokazale lep uspeh. Z globokim navdušenjem so ob koncu pripovedovale in zatrjevale: »Ko pridemo domov, bomo pa me začele!« Če bodo vnesle med svoja načela pravilno prehrano enostavno, toda zdravo in če si bodo, seveda z razumevanjem starejših praktično uredile stanovanjske prostore, izpopolnile kuhinjo z nabavo enostavnih pripomočkov, ki gospodinj pri njenem delu razbremenjujejo, je tečaj dosegel svoj namen in cilj.

Veliko razumevanja je tudi pri izvedbi tega tečaja pokazala Kmetijska zadruga Videm, ki je v polni meri pomagala dekletom. Zlasti jih je materialno podpirala, pa tudi pomagala dnevno odpravljati vse težave. Zdi se, da bi jo lahko mirno uvrstili med eno prvih združenj glede razumevanja potreb po prosvetljenju naših bodočih gospodinj — kmetičnih žena.

Vse preveč se danes pri nas zastavlja gospodinjstvo delo, ki se ga ocenjuje kot manjvredno. Kot je za vsak življenjski poklic potrebno učenje in znanje, tako je potrebno tudi za opravljanje gospodinjstva. Kajti le široko razgledano in dobro usposobljena žena, katere delokrog ni ožek, ki bi samo gospodinja, ampak je istočasno tudi mati in vzgojiteljica, more v družini čuvati zdravje in more biti skrbna negovalka bolnikov. Mar ni to veliko in odgovorno delo? Njej je tudi zaupan velik del domačega premoženja, kot državljanke pa precejšen odstotek družbenega imetja.

Poglabimo se in skušajmo razsoditi in razmisliti o vsem tem. Nedvomno bo vsakdo izmed nas zaželel: potrebne so nam gospodinjstvo šole in gospodinjstev tečaji. Starejšim ženam-gospodinjnam pa smo dolžni pomagati, zato bomo šli mednje in jim tem povedali, jih podpirati ter pomagati pri njihovih težavah, ki so večkrat posledica neznanja in prevelike obremenitve, kar po nepotrebnem izčrpa njihove dragocene življenjske moči.

Z. V.

Ob premieri komedije „V soboto se poročim“ v ptuškem gledališču

Težnji po uprizoritvi domače sodobne komedije, ki bi odražala našo stvarnost, bo zadostilo Okrajno gledališče Ptuj z Zak Konfinovo duhovito komedijo »V soboto se poročim«. Popularni srbski pisatelj Zak Konfino, poznan po mnogih humorističnih spisih in komedijah, uspešno nadaljuje pot velikega srbskega komediografa Branislava Nušića. V komediji »V soboto se poročim«, ali kot se v originalu imenuje »U sredu se registrujem«, obravnava današnji odnos staršev do otrok in tudi obratno: otrok do svojih staršev. Današnje življenje je bistveno predrugačilo gledanje na zakon in na življenje sploh. Zak Konfino je na svojstven način duhovito prikazal boj med starši in današnjo mladino. Ves čas komedije čutiš, kako je pisateljeva miselnost iskreno na strani današnje mladine. In kdo izmed starejših bi se mogel uprati temu zdravemu zanosu naše mladine?

S satiričnimi bodicami slika avtor tudi vse težave današnjih dni, zlasti tiste, ki se stavljajo na pot poročencem, kot so na primer stanovanje, draginja in podobno. S kolikšnim humorjem jih je nanizal in prikazal! Dejanje samo je spretno napisano in se vedno bolj stopnjuje. Kot je sicer avtor skromen v situacijski komiki, je toliko bolj živ in govorič v bogat in izklesanosti posameznih značajev oseb, ki z njimi ilustrira pravi srbski kolorit. Prepričan sem, da je igra »V soboto se poročim« ena izmed najboljših jugoslovanskih sodobnih komedij in da se je njen avtor Zak Konfino z njo uvrstil med naše najboljšje komediografe.

Ptujsko gledališče bo uprizorilo to komedijo med prvimi slovenskimi gledališči, ki so jo uvrstila v svoj repertoar. S tem ponovno dokazuje, da hoče nuditi svojim obiskovalcem najnovejša dela iz sodobne domače literature in s tem doprinese svoj delež k rasti in izpodbudi ne samo slovenske, ampak tudi jugoslovanske dramatike.

E. F.

Nič novega

— Glej, v časopisu sem čital, da so iznašli srajce, ki se nosijo brez gumbov.

— To ni nič novega. Odkar sem poročen, vedno nosim takšne srajce.

V komediji »V soboto se poročim« nastopajo: Franjo Gunžer v vlogi Gavre Andrejeviča, uslužbenca »Granapa«; Ančka Bajgotova kot njegova žena Branka; njunega sina Vuleta, študenta, igra Lojze Matjašič; Andre Andrejeviča, Gavrinega brata, Tone Potušek; Trajka Vidro, urokojenca, Danijel Sugman; Miko »Meteorja«, Gavrinega prijatelja, Jože Gregorc;

v alternaciji Vladislav Cegnar; učiteljico Lelo Popovič igra Berta Ukmarieva; njeno hčerko Bucco, študentko, Zorica Modrinjakova; advokata Lepežiča pa Jože Mirkovič

NA KMETIJIH

IVAN POTRČ

9. »Kakšne noge ima, kakšne plohe...«

Govoril je vos čas, dokliče je hodil, je pljuval daleč okoli po strnišču.

Opoldne pa — vročina je še huje žgala, da smo si venomer in drug za drugim gasili žejo s pitjajo — sem videl, ko se je Toplečka sklanjala, samo se tiše plohe. Bili so močni, rdeči in tja pod kiko neznansko odebeljeni.

IV.

Ne morem si pomagati, a tako se je godilo, z mano in okoli mene; tako nanaglom in strašno je prišlo vse čezme, da mi je še danes živo pred očmi, vse do zadnje betve, ko da bi se večerjajni dan ali zdaj, tu pred mano, godilo.

Nekrat me je mučilo to, kar me ni poprej nikoli trápilo, nekateri sem videl to, česar nisem poprej nikoli opazil ali videl, komaj da sem tam pa tam kaj ujel, a šlo je po navadi vse mirno, ko da bi se me nič ne tičalo.

Doma pri hiši sem rastele in domači skoraj med semini žen-

so ga, ko še v šolo nisem hodil, tako sva bila s pokojnim bratom, edina moška pri hiši in lahko sva videla vse, kar se je pri hiši godilo. Kako so se sestre slabile in oblačile, kako so se mati preoblačile; kako so si potegnili oprano, zlikano kiko čez glavo in kako so začeli spuščati stare, spodnje na pod, obrnjeni pri tem opraviu ves čas proti postelji, s hrbotom proti nam s Franciom, ki sva ležala na postelji pri vratih; kako so se ženske spletale in kako so naju z bratom naganjale iz hiše, ko so se umivale ali čapljale, kakor sva midva moška z malce posmeha in z malce zaničevanja temu rekla; tega mati niso nikoli počeli, začele so s tem sestre. Spominjam se, da me je to nekoč tako razjezilo, to zklepanje v hiši, domačega pred domačim, da sem se zaletel iz same togot v hišna vrata, in bi jih takrat tudi vrgel s tečaja, da bi jih, ali kakera je že bila v hiši, tako grozansko zavrnila, da sem se pri priči pobral in šel; znesmo me je postalo sram, po vsem hramu so lahko slišali. Zavoljo tega mi jih niso samo mati napeli, ampak tudi babica, ki so me imeli dru-

gače radi. Po večerji in po molitvi, ko sva ostala z babico sama — sestre so se tisti dan kujale in so se druga za drugo pobrale v kuhinjo — so mi babica rekli, naj pustim sestre ali dekline, kakor so oni govorili, pri miru, kadar se zaklenejo.

»Aja!« sem se trmoglavil in sprenevedstvo začudil, da so se babica razjezili.

»Pojdij gnusniček!« so zavpili znenada, kar ni bila njihova navada, in pokazali z roko proti vratom, nanaglo, da je molek začlepetal, ko da bi z bičem mahnil.

Nekoč se tudi spominjam, se je sestra Lizika peljala na nakošeni travni in se pod njivo, na klancu, prevrnila z vozom vred. Videl sem, kako se je voz z garcami počasi nagnil, se poslonil na spodnji vrtnak, Lizika pa se je ujevala z glavo naprej na roke, se preklopnila in pri tem vse pokazala.

Murščka, ki je šla za vozom, si je pokrila obraz z rokami in poklicala Jezusa no Marijo ne pomagajte, sestra, ki sta bili prav tako za vozom, sta vzkliznili druga za drugo: »Uji Uji!« in se začeli na vse pretege hitati. Ustavil sem pretezi kralji, se obesil na zadnje kolo, in to vem, da sem se jezil, ko sem postavil voz, medtem ko so ženske še vedno javkale in se kot nore hihitale. Namesto da bi mi pomagale pri vozu, Lizika je bila najprej blede ko stena, potem pa je zardele. Popravila-

la se je, se ozirala okoli po njivah in potlej za vozom odšla; ni hotela več na travo. Murščka se je sklanjala k njej in ves čas nekaj pošepečevala, zdaj s sladkobo zdaj s pomilovanjem na obrazu. Tako so se obnašale, ko da se je ne vem kaj, in to ne vem kakšni grofici pripetilo.

»Terjave ženske!« sem zamomljal, bolj zase ko za nje, in švinknil po kravah; nazaj k ženskam pa nisem hotel več pogledati.

Zdaj, po tej četvi, sem se vedno bolj in večkrat dobil, kako zijam za njimi — za ženskami. Ne toliko več za Tuniko — tega sem se skoraj sramoval. Smigovec je od mase domov povedal Toplečkovo dvema, ko sta nas z dekletki prehiteli: »Glej jih, Toplečki! Hana bo kmalu dobra za pripuščanje, mlajša — misli ji je na Tuniko — pa je še cela telika!« Zijal sem za drugimi; a največ mi je bila na očeh Toplečka, to je stara, Zefa. Njo sem gledal, vsaj od kraja bolj iz usmiljenja, zavoljo betežnega Topleka, in bolj iz radovednosti, kako more, tako mlada, prenašati mrtvaka; ženske skrajja, razen takrat ob četvi, skorajda nisem zagledal v njej. Bila mi je ko naša mati, ki so jo prav tako ko našo tlačilo skrbili: zavoljo otrok, zavoljo domačije, njo, Toplečko, posebej pa še skrbili zavoljo moča, tud zavoljo moškega. Prav zavoljo Topleka sem začel hoditi k njim na delo, sem prišel mlati.

Prišla je iz hiše, po pocjah, v levi z žganjico, v pravi s kruhom in z velikim krušnim nožem, pogledala spotoma v hlev ter, preden je prišla do nas, do gumne, kjer smo čakali zjutraj na mlato, vse povprašala.

»Hana, kako je z dojvo?«

»Podojeno, mati.« je odgovorila Hana na kratko in naglas z gumne, liza mlatinice, kakor kakšna vprašana šolarica.

»Mleko ste zanesle?«

Z gumne se ni nič oglasilo.

Kmetica se je ustavila.

»Jezus, ne bodita no smešni! Ze zadnjikrat so bile komedije. Se ob grunt bomo...«

»No, Tunika, zni!« je trdo, vsako besedo povedala Hana in pogledala na snopje, kjer je mlajša sestra hotela z razvezova, njem.

»Ti ne moreš?« je vprašala ta ježno. »Bi ti krona padla z glave!« Naglas in proti materi pa se je obregnila: »Ah, saj ste lahko videli. Toliko da niste čez prazne kangle padli. Ko da držimo že celo božje jutro roke križem, resnica je...«

Toplečka je dala ljudskim, ki so prišli pomagat kruha in žganja ter jih začela siliti:

»Vrežite si! Požite! Dobro požrite, Murček! Južek, ženske, le! Da boste prišli malo k sebi. Zjutraj se prileže, segreje človeka...«

Ljudje so rezali kruh in nagibali žganjico, sama pa je začela

znova s svojim večnim povpraševanjem in še bolj večnimi in vedno enakimi lamentacijami, na kar sta ji hčerki le bolj redko odgovarjali.

»Ste dale juncu krme? Tudi kakšno zrno bi mi lahko prinesle. Ubogo živinče, celo dopoldne se bo vrtelo...«

»Uh, meni bi se pri priči zvrtilo. Trikrat bi šla okoli, nič več.« je rekla Cafova kočarka.

»Beži, beži!« jo je zavrnil Murček. »Ženske bi se zavrtle! Ženska zdrži za dva junca.«

Zarčal se je, Toplečka mu je pokimala, da je skoraj res tako.

»Ne vem, kakšen život bi moral imeti, da bi lahko vse prenašale. Otroci, naj bo z moškimi pri hiši kolikšni narobe, te sploh ne poslušajo več ali pa se zarežajo — sami jih slišite.«

Tako je tožila, zanesla kruh s tistim velikim Toplečkovim nožem in s prazno steklenico na hlevno okno, se vrnila, me pokala z očmi in rekla, skoraj zaupljivo, da bi bil jaz edini, ki jo uboga pri hiši in na katerega se zanesa:

»Južek, napreži nam funčka. Začeli bi.«

Boli me je poprosila ko mi rekla, zatem pa je še pogledala mimo mene, ko da me ne vidi več, po gumni, po snopu in po mlatinici, in začela s komandiranjem med mlato. Da bila je gospodinja, ko ni bilo gospodarja! Toda z menoj — ko da bi mi bila botra ali kakšna teti!

(Nadaljevanje sledi)

Držbene zanimivosti IZ VSEGA SVETA

PRVA ATOMSKA PODMORNICA

...imenovana »Nautilus« je na svoji poskusni vožnji, ki jo je napravila pred kratkim, prekosila vsa pričakovanja. Podmornica presega svoje sovratnice tudi po velikosti, saj zavzema 3000 ton. »Nautilus« je prvo vozilo na svetu na atomski pogon in torej dokazuje, da je možno uporabiti atomsko energijo tudi za pogon strojev. Bajje gradi ameriška mornarica še več takšnih podmornic.

HOTEL ZA »DOLGOČASNEŽE«

V San Franciscu (ZDA) so odprli hotel za ljudi, ki trpijo zaradi dolgega časa. Poslopje je polno iznenađenj za svoje obiskovalce. Nekaj članov strežnega osebja hodi od časa do časa s svojimi rokami, v kadihli se pa plaz; nekaj aligatorjev, v posteljni omari pa so nameščeni posebni aparati, ki ob enajstih ponoči spuščajo glasove nočnih duhov. Kot nadaljnjo specialiteto navajajo nemadne »roparske napade«, ki jih opravljajo, za določeno plačilo seveda, posebni nameščenci hotela.

BLAGOSLOVLJENA STAROST

V Kajru se je na mestnem občinskem uradu pred kratkim pojavil človek in prosil, da bi mu dodelili kako delo, ker da mu življenje s pokojnino postaja že predolgočasno. Če je njegova trditev, da je bil rojen leta 1836 točna, niso mogli nikakor ugotoviti, pač pa se je izkazalo, da je točno, da prejema pokojnino že od leta 1901.

ZGUBLJEN NOS

Londonska policija je pred kratkim iskala v mestni hiši v Battersea nos nekakega človeka, ki mu ga je v divjem prepiru odgriznil neki nasprotnik. Ko je policija nos našla, ga je zdravnik možakarju pritisnil nazaj na njegovo mesto.

Držlogi NAŠIH BRALCEV

— da bi za 10-letnico osvoboditve že sedaj po krajih, občinah in mestih imenovali stabe, ki bodo sestavili programe proslav, prireditve in zborovanj ter pravočasno zainteresirali sodelujoče za priprave;

— da bi se delovni kolektivi s skupnimi prispevki in posamezniki člani z osebnimi prispevki pridružili akciji za pomoč srbskim krajem, ki so zadnje dni utrpeli ogromno škodo vsled poplav. Denar in pakete sprejema Glavni odbor RK Srbije, Beograd, Simina 19 (NB 101-T-382).

— da v načrtu izgradnje mesta Ptujja predvidimo tudi primerno avtobusno postajo z zaprtim čakalnicom ali vsaj s streho, da ne bi potniki v dežju in snegu stali pod milim nebom;

— da bi morala vsa vozila izvažati v Dravo po ptujskih ulicah nakopičeni sneg, če se hočemo za primer spremembe vremena zavarovati pred nezaželeno brozgo in udarjem vode v kletne in druge prostore.

Prav je povedal

— Kaj je to? je vprašal učitelj in pokazal s prstom na zemljevid.

— Kazalec, tovariš učitelj! je povedal mali Ivanček.

Direktor podjetja OZZ „LES PTUJ“ Repa Jože in poslovodja Franc Zamuda iz Središča pred okrožnim sodiščem

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru se je začela v torek, 1. marca 1955, razprava proti Jožetu Kameckiju, nabavljaju lesa v Delavnicah žel. vozil v Mariboru, in 35 soobtoženecem, med katerimi sta tudi direktor Trgovskega podjetja »Les« Okrajne zadrzne zveze Ptuj Jože Repa in poslovodja podjetja »Les« v Središču Franc Zamuda, zaradi poverb, goljufij in drugih kaznivih dejanj zoper družbeno premoženje, povzročeni predvsem na škodo Delavnic žel. vozil v Mariboru. Po osvoboditvi se ni bilo procesa s tako velikim številom soobtožencev in kaznivih dejanj.

Podrobnejši podatki s te razprave so navedeni v številki »Slovenskega poročevalca« (št. 51), iz katerih je razvidno, da je Kameckij delal v tesni povezanosti z direktorjem Trgovskega podjetja »Les« Okrajne zadrzne zveze Ptuj Jožetom Repo. Od njega je skupno prejel 160.000 din, da bi pri dobavi lesa podjetju »Les« Ptuj potrdil prejem večjih količin. Kameckij je to tudi storil v treh primerih in je tako prejelo podjetje »Les« Ptuj od Delavnic žel. vozil 617.000 din neupravičenega plačila. Pri tem nečednem poslu sta bila soudeležena tudi Karel Čoh, komercialist pri podjetju »Les« Ptuj, in Franc Zamuda.

Direktor Jože Repa je v svojem podjetju poveril skupno 548 tisoč dinarjev. Od tega si je sam prilastil 288.000 din ostalo pa je porabil deloma za akontacije Ljubi Hittiju in Kameckiju.

Razprava bo predvidoma trajala do sobote, sodba pa bo izrečena šele naslednji teden.

Po »Slov. poročevalcu«

Radio Ljubljana in Maribor

Dnevni spored za nedeljo. 6. marca 1955:

6.00—8.00 Dobro jutro, dragi poslušalci! (pester glasbeni spored) — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 6.30—6.35 Pregled tiska. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15—7.30 Reklame. 7.30—7.35 Radijski koledar in prireditve dneva. 8.00 O športu in športnikih. 8.15 Domače pesmi za prijetno nedeljsko jutro. 9.00 Otroška predstava — Josip Ribičič: Palčki (ponovitev). 9.50 Glasbena medlira. 10.00 Družinski pogovori. 10.10 Dopoldanski simfonični koncert. Luigi Boccherini: Koncert za čelo in orkester v B-duru. Ludwig van Beethoven: Simfonija št. 8 v F-duru. 11.00 Oddaja za Beneške Slovence. 11.20 Lahke opodanski glasbeni spored. 12.00 Pogovor s poslušalci. 12.10 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi. 12.30 Napoved časa, poročila, pregled dnevnega sporeda in objave. 12.45 Zabavna glasba, vmes reklame. 13.00 Poj ure za našo vas. 13.30 Zeleni ste — poslušajte! 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objave. 15.15 Lahka glasba. 15.30 »Po naši lepi deželi« — Zvone Kržišnik: Saška dolina. 16.00 Promenadni koncert. 17.00 Preživov Voranc: Ljubzen na odoru (ponovitev). 17.40 Zabavne melodije. 18.00 Svica v ljudskih pesmih in plesih (komentirana glasbena oddaja). 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave. 20.00 Kaj bo prihodnji teden na sporedu. 20.15 Večerni operni koncert. 21.00 Kulturna kronika. 21.15 V svetu ritmov in melodij.

Ne sreča ne počiva

Adolf Zilek iz Ptujja se je pri padcu poškodoval koleno. Mijo Spevan iz Zavrča si je opekeli roko z vreli mlekomo. Jože Golob iz Spuhlje si je pri padcu s kolena poškodoval desno nogo. Štefan Franc iz Ptujja si je na »skobnem stroju« v Avtokaroseriji porezal prste. Jakob Potočnik iz Leskoveca se je poparil po obrazu z vreli mlekomo. Anton Hentak iz Lancove vasi si je poškodoval na cirkularni roki. Ivan Karnekar iz Velike Nedelje in Srečko Rupnik iz Ptujja sta si zlomila pri smučanju nog.

Vse te nesreče so se dogodile v času od 22. do 26. februarja t.l. ponesrečenci pa se zdravijo ali so se zdravili v ptujski bolnišnici.

22.00 Napoveč časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15—23.00 Nočni koncert sodobne simfonične glasbe. Ernst Bloch: Selomo, hebrejska rapsodija za čelo in orkester — Zoltan Kodaly: Hary Janoš, simfonična suita. 22.15—23.00 UKV program: Plesna glasba. 23.00—24.00 Oddaja za tužino — na valu 327.1 m (Prenos iz Zagreba).

POSTENJE V DRUŽINI

— Kje imate moža, gospa Kopriva?

— Zaradi posilstva je v zaporu.

— In kje je starejši sin?

— Je tudi v zaporu, vendar zaradi vlcma.

— Kje pa je mlajši sin?

— Oh, ne vprašajte zanj, ne vem kje je, njega išče policija.

— In hčerka?

— Oh, prosim vas, ta je pa črna ovca v naši družini...

Glasi in objave

VABILO!

Na Mednarodni praznik naprednih žena — 8. marec — bo v Ptuj v Okrajnem gledališču v torek, 8. marca 1955, ob 20. uri AKADEMIJA, ki jo priredi ZVEZA ZENSKIH DRUŠTEV s sledečim sporedom:

1. Govor
 2. Recitacije in solistične glasbene in druge točke
 3. Nastop ženskega zbora iz Vičave
- Po akademiji družabni večer v Domu JLA v Prešernovi ulici.

Pripravljalni odbor

Dežurstvo špecerijskih trgovin V soboto popoldne, dne 5. marca 1955, bo dežurna špecerijska trgovina »KOLONIALE« v Bežjakovi ulici.

Dežurstvo trafik

Istega dne popoldne bo dežurna trafika na Ljutomski cesti. — (Pavko.)

Delavski svet Kmetijskega združenja gospodarstva, Placar Vurberk (sedež Ptuj) razpisuje za:

RAČUNOVODJE posestva. Predpisana srednjošolska izobrazba in 5 let prakse v računovodstvu kmetijstva. Plača po tarifnem pravilniku. Upravni odbor

9. do 11. ure ter eno uro pred predstavo. — Rezerviranje vstopnic dopoldne v gledališki pisarni, telefon št. 71

POPRAVLJENE URE!

Prosim cenjene stranke, naj do 31. marca t.l. odnesejo svoje ure, ki so bile pri meni v popravilu že lani.

Ervin Glaser, urar

Ptuj, Markova 3

Zahvala

Vsem, ki ste spremljali našo drago mamo

Šampri Almo

na njeni zadnji poti, najlepša hvala. Posebno zahvalo dolgujem darovalcem vencev in pevskemu zboru, ki je pokojnici zapev v slovo in jo spremljal v Makole. Zahvaljujemo se tudi Makolčanom, ki so se poslovlili od nje, zlasti šolskemu upravitelju tov. Brumnu za ganljiv nagrobni govor.

HCERKI »JELKA IN LJUBA z možem, vnuka Zvonko in Danilo

HISO z gospodarskim poslojem in vrtom v Lovrencu na Dr. polju prodam. — Vprašajte v upravi lista.

KOMPLETNO SPALNICO prodam. Ptuj, Zg. Breg, Ob studenčnici 1.

SAMOSTOJNO GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejem v bližini Ptujja. Ponudbe v upravi lista pod »Pošta«.

RAZVELJAVLJAM delavsko knjižico ser. št. 386519 reg. št. 12127 na ime Franc Slanič. Trnovska vas.

DTV „PARTIZAN“

PARTIZAN ORMOŽ je imel protekle nedelje svoj letni občni zbor. Iz poročil predsednika in drugih je bilo razvidno obsežno delo, ki ga je opravilo par ljudi iz ljubljene mladega rodu.

Največja pridobitev za društvo je gotovo novo urejena telovadnica, kjer je upravi krepko pomagal LOMO Ormož. Tudi z ostalimi krajevnimi organizacijami ima Partizan najboljše stike.

Društvo je priredilo akademijo, smučarski tečaj in tekme, pionske tekme in več pešizletov, krona vsega dela pa je bil letni nastop s 318 nastopajočimi. Razen tega se je društvo udeleževalo vseh okrajnih prireditvev in je edino društvo v okraju, ki prireja vsakoletno taborjenje.

V okviru društva uspešno deluje pevski zbor, dramska družina in tamburaši, ki so imeli med letom več uspešnih nastopov. Pohvalno je to, da delo odsekov ne ovira redne telovadbe, ki je središče vse društvene dejavnosti.

Novi odbor tvorijo: predsednik Milan Sonaja, načelnik Valdo Bedrač, načelnica Frančka Pučko, propagandnik Franjo Gerlovič, tajnik Boris Poljak, blagajnik Mirko Hvalas in gospodar Jože Šterman.

V tem delovnem letu je občni zbor naložil upravi povečanje števila pripadnikov in telovadnih, ustanovitev strelskega odseka in ureditev telovadišča tudi za mali rokomet.

PARTIZAN DORNAVA je s prvimi letnimi občnim zborom dokazal, da je izpolnil nade, ki smo jih polagali vanj. Društvo je telovadilo v osmih oddelkih in je že sodelovalo na vseh važnejših okrajnih prireditvah in s 45 pripadniki tudi na republiškem zletu v Ljubljani. Uspeh, ki ga je pokazalo društvo v prvem letu, ga uvršča med prva vsa društva v okraju. Vadiateljski zbor bo moral poskrbeti, da se bodo povečali ženski oddelki in da se bodo izkoristile vse možnosti za izobrazbo prednjakov. Telovadnici imajo že

opremljeno, skrb naj jim bo šele ureditev letnega telovadišča.

Novo društveno upravo sestavljajo: predsednik Mihael Vuček, načelnik Anton Čuš, načelnica Marija Vaupotič, propagandnik Franc Kekec, tajnik Nuša Kržan, blagajnik Franc Čuš in gospodar Vinko Peteršič. K. S.

Smučarske tekme DTV Partizana

DTV Partizan v Ptujju je priredil v nedeljo, 27. febr., smučarske tekme, katerih se je udeležilo nad sto članov društva. Tekme so bile dobro organizirane in je spored brezhibno potekal. Na startu so se pojavili člani vseh oddelkov, od pionirjev do članov; pogrešali smo samo ženske oddelke, ki se iz neznanih vzrokov niso udeležili tekmovalca. Člani Partizana so tokrat ponovno dokazali, da obvladajo poleg telovadnih disciplin tudi discipline splošne telesne vzgoje, kamor spada tudi zimski šport — smučanje. Posebno razveseljevala je bila množična udeležba pionirjev. Vsi tekmovalci so bili vztrajni in borbeni. Rezultati posameznih disciplin tega tekmovalstva so dokazali, da je slehernemu športniku telovadba v naših telovadnicah nujno potrebna.

Posamezniki so dosegli sledeča mesta:

pionirji, tek 2 km: 1. Boris Sarc, 2. Anica Fece, 3. Sibin Belovanovič;

pionirji, tek 3 km: 1. Ivan Gorkovič, 2. Konrad Lah, 3. Anton Korenjak;

pionirji, skoki: 1. Erh Sara, 2. Anton Valent, 3. Mijo Cegnar;

mladinci, tek 6 km: 1. Franc Vidovič, 2. Janez Rutar, 3. Marjan Lubeč;

mladinci, skoki: 1. Milan Hlupec, 2. Vinko Pernat, 3. Anton Vidovič;

mladinci, smuk: 1. Milan Hlupec, 2. Vinko Pernat, 3. Janže, kovič.

Sedaj, ko je snega v obilici, si želimo še več takih prireditev. Mogoče bi Okrajna zveza DTV Partizana priredila smu-

Zimski športni dan v Makolah

Z veliko nestrpnostjo so pričakovali makolski pionirji bele snežinke in svoje tradicionalne smučarske tekme. Odlagali so športni dan in že obupavali nad letošnjo muhasto zimo. Slednjič se jim je želja izpolnila. Čim so se naši hribi pobelili in bili pripravni za smučarsko tekmovalstvo, je nastal pravi živčav. Smučarji in sankarji so nastopili v večjem številu in pokazali kljub pomanjkanju treninga precejšnje znanje v smuku in sankanju.

Pri nagradnem tekmovalstvu so dosegli prva mesta sledeči pionirji: Jože Eših in Miran Hrga, dijaka III. razr. gimn; Dominik Gajser, dijak I. razr. gimn. Osnovna šola: Karel Rojs, Ivan Eših in Peter Horvat, učenci IV. razr. osn. šole; Igor Jurinec, učenec III. razr. osnovne šole. Vsi so prejeli knjižne nagrade.

MESTNI KINO PTUJ

predvaja v dneh od 4. do 7. marca 1955 amer. film »JEAN VALJEAN« in v dneh od 8. do 10. marca 1955 angl. film »VESELI NORMAN«

VALJEAN« in v dneh od 8. do 10. marca 1955 angl. film »VESELI NORMAN«

Iz zgodovine ptujskega okraja

Turška ropan a na Dravskem polju

Turki ali Osmani, — ki so povzročili slovenskemu ljudstvu toliko gorja — so se prvič pojavili v Evropi — na Balkanskem polotoku v začetku 14. stoletja. Pridrveli so iz Male Azije, kjer so ustanovili močno državo, kar je pomenilo za Evropo, predvsem za balkanske narode, nacionalno nesrečo.

Pod udarci Turkov so zaporedoma podlegli vsi balkanski narodi. Leta 1389 so Turk strahovito porazili Srbe na Kosovem polju, nakar se je začelo za »rbsko ljudstvo« večstoletno suženjstvo.

Štiri leta pozneje, po porazu Srbov, je ista usoda doletela tudi Bolgare.

Z osvojitvijo Carigrada so s Turki priborili močno oporišče za svoje nadaljevanje osvajalske akcije na Balkanskem polotoku.

Kmalu nato so Turk pokorili Božo, Hercegovino in Albanijo. Tako je bil ves Balkanski polotok že na koncu 15. stoletja v rokah Turkov. Meja turške države se je pomaknila na črto Sava — Donava in s tem tudi grožnja nevarnost za Hrvate in Slovence.

Slovenci so prvokrat občutili kruto pest Turkov leta 1392, po nesrečni bitki pri Nikopolju, kjer so Turk hudo porazili ogrskega kralja Sigismunda I. Kronist nam pripoveduje, da so se te bitke udeležili tudi Stajerci. Po urški zmagi pri Nikopolju je del turške vojske udaril ob Dravo in Stajersko in napadel Ptuj. Mesto so izropali in požgali. Ropa željni Turki so povzročili grozen strah in veliko škodo predvsem prebivalcem Ormoža, Dravškega Središča in Murtincev. — Zgodovina

je tudi zabeležila, da so Turki ob tem pohodu odgnali v suženjstvo 16 tisoč ljudi in se vračali z bogatim plenom domov.

Ovsemdelet let po tej nesreči Turki niso razsajali na Dravskem polju, saj nam zgodovina ne poroča o kakem turškem obisku v Ptujju in okolici — Osmanško cesarstvo je imelo samo mnogo posla doma, moralo je ukrotiti zunanje in notranje sovražnike, pomiriti in urediti državo. Ko pa je prevzel državne vaje: Mohamed II. »Osvajalec«, so se začeli novi vojaški podvigi Turkov.

Po četvi 1475 so Turki zopet strahovali ljudstvo na Dravskem polju in v Halozah. Izropali so vse kraje, veliko je trpela Ptujška gora in Lovrenc na Dravskem polju. — Leta 1479 so zopet izropali obrobne kraje Dravškega polja, predvsem Dravsko Središče in Ormož.

Velik roparski pohod o podvzel Turki leta 1483. Razen Kranjske in Koroške je tudi

Dravsko polje zaječalo pod konjskimi kopiti Turkov. Pridrveli so jeseni, ko so spravili kmetie že vse poljske pridelke, pobrali so živila in žvino ter se zadovoljno vračali domov. Toda ob reki Uni so jih napadli Hrvati in Srbi ter jih razgnali.

Leta 1493 je bosanski paša Jakub z 8000 konjeniki udaril na Dravsko polje. Izropal je vse kraje. Zgodovina je zabeležila, da so kraji Ormož, Lovrenc na Dravskem polju in Ptujška gora morali pretrpeti silne grozovitosti. Mesta Ptujja so se izognili, trpela je okolica. — Leto pozneje je Ptujška gora zopet doživela usodne dneve. Prebivalci, ki so se vračali, so se našli, so presenetili Turk. Mnogo ljudi so pobili, druge ognili v Turčijo ter so gnali veliko število živine pred »boj«.

Leta 1532 se je napotil Soliman II. z veliko vojsko proti Dunaju. Dospel pa je le do male trdnjave Kiteg na Ogrskem, kjer ga je zaustavil Nikola Jurčič. Po tridenstem brezuspešnem obleganju so Turki opustili boj in se osramočenji vračali domov. Razjarjena turška vojska se je na

svojem umiku hudo maščevala nad ubogim ljudstvom; opustošila in požgala Dravsko polje ter se je mimo Ptujja pomikala skozi Haloze na Hrvaško.

Ako odštejemo manjše obujne praske, je imelo Dravsko polje celih 30 let mir. To mirno stanje so deželni stanovji izrabili za utrjevanje gradov in trdnjav. Zbrali so živež, strelivo in druge vojne potrebščine. Toda za te vojne priprave je bil potreben denar. Vsa ta bremena je moralo vzeti naše ljudstvo, ki je itak največ trpelo od turških roparskih pohodov. Uvedli so nove davke; na vsakih 60 gld vrednosti 1 gld. Razen tega so morali tlačani prevažati žvež, strelivo in druge vojne potrebščine in opravljati ceste, mostove, utrjevali mesta in gradove ter braniti deželo, ko je pridrvel sovražnik.

Prvi turški vpadi v slovenske pokrajine so prihajali ob Savi in Dravi preko Hrvaške. Smer roparskih pohodov pa se je izpremenila, ko je padla leta 1600 na Ogrskem trdnjava Velika Kaniza, nedaleč od Prekmurja. Turki so Veliko Kanizo močno utrdili in

je 90 let služila za izhodišče ropanja predvsem v Prekmurju in Murško polje. — Dravsko polje in Haloze so ostale sedaj nekoliko izven vojnega vrveža.

Leta 1603 so Turki zopet napadli na Dravsko polje; požgali in opustošili so kraje do Ptujja, ko so že prej pošteno opravili svoje roparsko delo v Prekmurju, na Murškem polju in v Slovenških gorah.

Nadaljnji velik vojaški dogodek so bili daleč na vzhodu — na Ogrskem in s tem je bilo prihranjeno mnogo gorja prebivalcem Dravškega polja. Trpelo pa je ljudstvo v Prekmurju, na Murškem polju in v Slovenških gorah.

V začetku avgusta leta 1664 so prispele v Ptuj štiri stotine cesarke vojske, ki naj bi branile mesto pred Turk, ki so se pomikali na levem bregu Mure proti reki Rabi. Vzporedno s turško vojsko je korakala preko Medjimurja in Prekmurja tudi cesarska vojska.

F. G.

Konec prihodnj.